

Rutin för lex Sarah inom Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd

Innehåll

Vad är lex Sarah?.....	2
Lagar som styr	2
Styr- och stöddokument	2
Lex Sarah-ansvarig i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	2
Rapporteringsskyldigheten	3
Information till rapporteringsskyldiga	3
Vad ska rapporteras?	3
Hur görs rapporten?	3
Omedelbara åtgärder	4
Att ta emot och fördela en rapport	4
Återkoppling av inkommen rapport	4
Utredning.....	4
Beslut.....	5
Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	5
Uppföljning.....	6
Lex Sarah i enskilt driven verksamhet.....	6
Revidering av rutin	6
Sammanfattning av rutin och ansvar – kommunalt driven verksamhet	7

Vad är lex Sarah?

Lex Sarah är en del av förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Syftet med bestämmelserna är att verksamheten ska utvecklas och missförhållanden rättas till. Lex Sarah innebär att var och en som är verksam inom socialtjänsten, vid statens institutionsstyrelse eller inom verksamheter enligt LSS ska rapportera missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållanden i den egna verksamheten.

Bestämmelserna om lex Sarah omfattar skyldigheten att rapportera, utreda, avhjälpa eller undanröja samt anmäla allvarliga missförhållanden eller påtagliga risker för allvarliga missförhållanden till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Lagar som styr

Bestämmelserna om lex Sarah regleras i Socialtjänstlagen 7 kap 6 § och 14 kap 2-7 §§ samt i Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 23 e och 24 a-g §§.

Denna rutin utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om lex Sarah SOSFS 2011:5 och stadens riktlinjer för lex Sarah.

Styr- och stöddokument

Nationell nivå

- [Socialstyrelsens handbok för tillämpningen av bestämmelserna om lex Sarah](#)

Stockholms stad

- [Riktlinjer för lex Sarah antagna av KF i juni 2013](#)
- [Blankett för lex Sarah-rapport](#)
- [Utredningsblankett](#)
- [Blankett för lex Sarah-information](#)

EÄV stadsdelsnämnd

- Rutin för lex Sarah inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
- Lex Sarah – folder för medarbetare i Enskede-Årsta-Vantör

Lex Sarah-ansvarig i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enligt Stockholms stads riktlinjer ska nämnden utse personer som ansvarar för att ta emot och utreda rapporter enligt lex Sarah. Personen benämns ”lex Sarah-ansvarig”. Lex Sarah-ansvarig ansvarar också för att säkerställa att åtgärder för att avhjälpa och för att det inträffade utreds utan dröjsmål.

Inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning är avdelningscheferna för avdelningar som ansvarar för verksamheter enligt SoL och LSS lex Sarah-ansvariga.

Lex Sarah-ansvarig kan delegera utförandet av uppgifter inom ansvarsområdet.

Lex Sarah-utredare

Inom förvaltningen har utredare på avdelningar som ansvarar för verksamheter enligt SoL och LSS uppdraget som lex Sarah-utredare.

Rapporteringsskyldigheten

Alla som fullgör uppdrag (som anställd eller på annat sätt) inom berörda verksamheter ska genast rapportera missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållanden som drabbar den som får eller kan komma ifråga för insatser. Det är bara möjligt att rapportera missförhållanden som bedrivs av den egna nämnden.

Om missförhållanden uppmärksammas i verksamheter utanför den egna nämnden ska den verksamheten informeras.

Information till rapporteringsskyldiga

Enhetschefen ansvarar för att alla medarbetare får information om rapporteringsskyldigheten som en del av introduktionen av nyanställda. Informationen ska upprepas till alla anställda minst en gång per år. Alla rapporteringsskyldiga ska känna till och ha tillgång till skriftlig information om lex Sarah.

Vad ska rapporteras?

Ett missförhållande kan vara såväl en aktiv handling som en försummelse. Händelsen ska ha fått konsekvenser för eller inneburit ett hot mot liv, personlig säkerhet, fysisk eller psykiska hälsa. Det gäller också om den inneburit en påtaglig risk för ovanstående.

Den rapporteringsskyldiga behöver inte bedöma om det inträffade ska betraktas som ett allvarligt missförhållande eller inte. Den bedömningen gör lex Sarah-ansvarig efter avslutad utredning.

Som en vägledning finns exempel på missförhållanden redovisade i [Socialstyrelsens handbok för tillämpningen av bestämmelserna om lex Sarah](#) på sidan 54.

Hur görs rapporten?

Lex Sarah-rapporten görs i första hand skriftligt på den av staden framtagna [blanketten](#) för ändamålet. Den rapporteringsskyldiga

yller i blanketten, skriver ut den och skriver under. Rapporten ska göras skyndsamt.

Underskriven rapport ska skickas med post eller lämnas personligen till nämndens registrator för diarieföring.

I undantagsfall kan rapporten göras muntligt direkt till lex Sarah-ansvarig.

Det är inte möjligt att göra en anonym lex Sarah-rapport.

Omedelbara åtgärder

Den rapporteringsskyldige har ett ansvar för att avbryta ett pågående missförhållande och undanröja fara. Vid behov ska enhetschef omgående vidta och dokumentera nödvändiga åtgärder.

Enhetschef ansvarar för att arbetsgruppen, den eller de enskilda som berörs och eventuella företrädare informeras. Vilka personer som är aktuella att informera avgörs utifrån varje enskild händelse.

Att ta emot och fördela en rapport

Registrator diarieför inkommen rapport och fördelar den till berörd avdelning via funktionsbrevlådan. Ärendet ska vara sökbart i diariet utifrån inkommandedatum och berörd enhet.

När lex Sarah-ansvarig tar emot en rapport ska beslut om att inleda en utredning fattas omgående.

I undantagsfall kan lex Sarah-ansvarig besluta att inte inleda en utredning, om det är uppenbart att det inträffade inte är att betrakta som ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande. Beslutet ska motiveras, dokumenteras och diarieföras med rapporten.

Återkoppling av inkommen rapport

Lex Sarah-ansvarig informerar omgående berörd enhetschef om inkommen rapport. Lex Sarah-ansvarig återkopplar också beslutet att inleda en utredning, att inte inleda en utredning och/eller att göra en omedelbar anmälan till IVO, till berörd enhetschef och till den som lämnat in rapporten.

Utredning

Lex Sarah-ansvarig utser omgående en utredare. Det innebär att det alltid måste finnas någon på förvaltningen tillgänglig för uppdraget.

Om enskild som fått insatsen beslutad i annan nämnd är berörd av det inträffade ska lex Sarah-ansvarig säkerställa att beslutande nämnd informeras om det inträffade.

Utredning av inkommen rapport ska göras utan dröjsmål. Utredningen ska ge svar på vad som har hänt, varför det har hänt (med fokus på bakomliggande orsaker), om något liknande hänt tidigare eller skulle kunna hända igen samt vilka åtgärder som har vidtagits och planeras med anledning av missförhållandet.

Utredningen ska dokumenteras noggrant. Som stöd för dokumentationen ska [stadens gemensamma utredningsmall](#) användas. Dokumentationen diarieförs i sin helhet.

Beslut

Efter avslutad utredning gör lex Sarah-ansvarig en bedömning som utgör förslag till beslut till stadsdelsnämnden. Möjliga förslag till beslut är:

- Stadsdelsnämnden beslutar att det rapporterade utgjorde ett missförhållande.
- Stadsdelsnämnden beslutar att det rapporterade utgjorde en påtaglig risk för missförhållande.
- Stadsdelsnämnden beslutar att det rapporterade utgjorde ett allvarligt missförhållande som anmäls till IVO
- Stadsdelsnämnden beslutar att det rapporterade utgjorde en påtaglig risk för allvarligt missförhållande som anmäls till IVO
- Stadsdelsnämnden beslutar att det rapporterade inte utgjorde ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande

Lex Sarah-ansvarig ansvarar för att vad som framkommit av utredningen och förvaltningens förslag till beslut redovisas för nämnden i tjänsteutlåtande. Tjänsteutlåtandet skrivs i särskilt framtagen tjutmall. Tjänsteutlåtandet ska inte innehålla några personuppgifter eller andra uppgifter som gör att en enskild persons identitet kan utläsas.

Stadsdelsnämnden fattar beslut i lex Sarah-ärenden genom sin sociala delegation.

Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Om det är uppenbart att det inträffade är att betrakta som ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande kan lex Sarah-ansvarig omedelbart fatta beslut om och anmäla det inträffade till IVO. Utredningen bifogas i efterhand.

Anmälan om ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande görs i annat fall efter beslut i stadsdelsnämnden via den sociala delegationen.

Uppföljning

Efter genomförd utredning ansvarar enhetschef för återkoppling till berörda medarbetare och om det bedöms som lämpligt till eventuellt berörda enskilda och företrädare.

Verksamhetens processer och rutiner ska justeras utifrån vad som framkommit i utredningen. Genomförda förbättringsåtgärder som en följd av lex Sarah redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelser.

Lex Sarah i enskilt- och entreprenaddriven verksamhet samt i verksamhet som drivs av annan nämnd

Enskilt och entreprenaddriven verksamhet är skyldig att informera beställande nämnd om inkomna lex Sarah-rapporter. Verksamheten ska använda [stadens blankett för lex Sarah-information](#).

Blanketten ska skickas underskriven till stadsdelsnämndens registrator. Registrator återkopplar till utföraren med information om ärendets diarienummer som ska användas vid fortsatt kontakt. Om utredningen inte är slutförd ska verksamheten komplettera informationen med denna i efterhand.

Inkommen rapport fördelas till berörd avdelnings funktionsbrevlåda. Nämnden ska informeras om vad som inträffat och vilket ställningstagande utredningen har lett fram till, om utredningen är avslutad. Särskilt framtagen mall för tjänsteutlåtande ska användas.

Stadsdelsnämnden informeras genom sin sociala delegation.

Revidering av rutin

Revidering av rutinen som följer av förändrad lagstiftning eller föreskrifter alternativt förändrad ansvarsfördelning beslutas av stadsdelsnämnden.

Övriga justeringar som följer av förändrad organisation och/eller arbetssätt beslutas av förvaltningschef.

Sammanfattning av rutin och ansvar – kommunalt driven verksamhet

Följande ansvarsnivåer omfattas av rutinen (samtliga omfattas också av rapporteringsskyldigheten):

- Stadsdelsnämnd
- Förvaltningschef
- lex Sarah-ansvarig (avdelningschef)
- Enhetschef
- Registrator
- lex Sarah-utredare
- Rapporteringsskyldig (alla medarbetare och uppdragstagare)

Process: HANTERA MISSFÖRHÅLLANDEN ENLIGT BESTÄMMELSERNA OM LEX SARAH I NÄMNDENS VERKSAMHETER	
Delprocess	Aktivitet och ansvar
Uppmärksamma och rapportera	<ul style="list-style-type: none"> • Enhetschef ansvarar för att alla medarbetare får information om rapporteringsskyldigheten vid nyanställning och minst en gång per år • Rapporteringsskyldig ska rapportera uppmärksammade missförhållanden på särskild blankett och skicka till registrator. Underskriven rapport scannas och mejlas omgående, original skickas med posten. • Rapporteringsskyldig informerar omedelbart närmaste chef om missförhållanden i verksamheten
Vidta omedelbara åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • Rapporteringsskyldig har ett ansvar för att avbryta ett pågående missförhållande och undanröja fara. • Enhetschef ansvarar för att vid behov vidta omedelbara åtgärder • Enhetschef ansvarar för att arbetsgruppen, den enskilde som berörs och eventuell företrädare informeras • Enhetschef ansvarar för att den enskilde och medarbetare får det stöd som behövs • Enhetschef informerar lex Sarah-ansvarig om någon enskild drabbats som fått sitt biståndsbeslut från annan nämnd.

<p>Ta emot och bedöma en rapport</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Registrator diarieför inkommen rapport och fördelar den till berörd avdelnings funktionsbrevlåda. Ärendet ska vara sökbart utifrån inkommandedatum och berörd enhet. • Lex Sarah-ansvarig bedömer om missförhållandet är uppenbart allvarligt och därför omedelbart ska anmälas till IVO
<p>Inleda utredning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lex Sarah-ansvarig beslutar om att inleda utredning och ger omgående uppdraget till lex Sarah-utredare • Om det rapporterade uppenbart är att betrakta som ett allvarligt missförhållande kan Lex Sarah-ansvarig besluta att anmäla det inträffade till IVO, innan utredningen inleds. Anmälan diarieförs och skickas omgående till IVO. Utredningen bifogas i efterhand. • Lex Sarah-utredare för upp ärendet på en förvaltningsgemensam balanslista • Lex Sarah-utredare inleder utredningen med att kontakta rapportören och ansvarig chef för att bekräfta att rapporten registrerats. Rapportören/ansvarig chef informeras också om att utredning ska inledas alternativt i undantagsfall inte inledas. • Lex Sarah-ansvarig säkerställer att berörd nämnd informeras, där enskild från annan nämnd berörs av rapporten. Blankett "lex Sarah-information" används.
<p>Utreda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lex Sarah-utredare genomför en utredning som ger svar på vad som har hänt, varför, om något liknande hänt tidigare eller skulle kunna hända igen samt vilka åtgärder som har genomförts och planeras med anledning av missförhållandet. • Lex Sarah-utredare skriver ett tjänsteutlåtande till stadsdelsnämndens sociala delegation utifrån förvaltningsgemensam mall
<p>Fatta beslut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lex Sarah-ansvarig formulerar i samråd med utredaren ett förslag till beslut enligt alternativ i denna rutin.

	<ul style="list-style-type: none">• Stadsdelsnämnden fattar beslut i ärendet genom sin sociala delegation.
Återkoppla	<ul style="list-style-type: none">• Enhetschef avgör i samråd med lex Sarah-ansvarig vem som ska informeras om rapporten och utredningen• Enhetschef återkopplar till brukare och eventuellt anhöriga/företrädare där det inte bedöms som direkt olämpligt• Enhetschef ansvarar för återkoppling av rapport och utredning till personalgruppen• Lex Sarah-ansvarig ansvarar för att i samråd med berörd enhetschef säkra att åtgärderna implementeras i verksamhetens processer och rutiner• Lex Sarah-utredare återkopplar utredning och beslut till den som lämnat rapporten• Lex Sarah-ansvarig ansvarar för återkoppling till sin ledningsgrupp och andra som bedöms behöva information• Enhetschef redovisar förbättringsarbetet i tertialrapporter och verksamhetsberättelse• Lex Sarah-ansvarig ansvarar för att utfört förbättringsarbete redovisas i nämndens tertialrapporter och verksamhetsberättelse.